

DER ER ØKONOMI I PLANTEBASERET GØDNING

En stor andel **kløvergræs til biogas i markplanen går ikke ud over økonomien.**

MED FLERE BIOGASANLÆG i Danmark bliver økologisk kløvergræs en salgsafgrøde med et dækningsbidrag. Med de kendte priser på biomasse er det fortsat lavere end for traditionelle salgsafgrøder, men kløvergræs fungerer som gødningsfabrik, ukrudtsbekæmper og fertilitetsopbygger og giver derfor værdi til hele sædskiftet og den samlede økonomi.

Nye beregninger fra Innovationscenter for Økologisk Landbrug viser, at det gennemsnitlige dækningsbidrag i et økologisk sædskifte med ca. 30 pct. kløvergræs er det samme som i et sædskifte gødet med 65 kg N/ha. Beregningerne viser også, at økologisk planteavl med kløvergræs kan matche konventionel planteavl gødsket med handelsgødning efter normerne.

Kløvergræs til biogas giver således mulighed for at udfase konventionel gylle og omlægge til økologi i nye områder af Danmark.

Bliv selvforsynende med kvælstof

- Kløvergræs i planteavlssædskiftet er absolut en brugbar model ved omlægning og som en vej til et mere robust, økologisk sædskifte, der er netto-selvforsynende med kvælstof, siger cheffkonsulent Sven Hermansen, der har foretaget analyser og modelberegninger.

Dækningsbidraget er beregnet med udgangspunkt i udbytter og salgspri-

Tre sædskifter

Økologisk, 65 N	Økologisk, 29 pct. kl.græs	Konventionel, N-norm
Vinterraps m. kløver	Havre m. efterafgrøde	Havre, pl. efterafgrøde
Vinterhvede m. kløver	Vinterraps m. kløver	Vårbyg
Havre	Vinterhvede	Vinterraps
Ært m. efterafgrøde	Markært	Vinterhvede, brød
Vinterrug	Vinterrug m. kløvergræsudlæg	Vinterrug
	Kløvergræs	Markært, efterafgrøde
	Kløvergræs	

ser over en årrække. Der er anvendt standardpriser og standardudbytter korregeret for kvælstofniveau på JB 5-6 fra driftsøkonomiværktøjet FarmTal-Online.

Scenarier for planteavl

Sædskifterne er optimeret med korn, bælgssæd og vinterraps afhængigt af kvælstofniveau.

I eksemplet Økologisk 65 N er der plads til en potentielt værdifuld afgrøde som vinterraps.

I eksemplet med kløvergræs består N-input alene af afgasset gødning svarende til leveret N i kløvergræsensilage, ca. 40 kg udnyttet N pr. ha.

I økonomiberegningen ind-

går tilskud til reduceret N-tilførsel i begge øko-scenarier.

Forfrugtsvirkning og returgødning

Med en pris på 1,25 kr./kg tørstof løfter kløvergræs til biogas ikke i sig selv det gennemsnitlige DB II. Der løber omkostninger på til konservering og øvrig logistik, men forfrugtsvirkningen er betydelig, og den mængde kvælstof, der kommer retur, kan fordeles, så afgrøder med det højeste potentiale forsynes rimeligt med kvælstof. Sædskiftet er således netto-selvforsynende med kvælstof. Andre positive effekter af kløvergræs er ikke medregnet i dækningsbidraget.

Lille forskel i gennemsnits-DB

En analyse af pris- og udbyttevariation baseret på hhv. økonomidatabasen 2014-2022 og landsforsøg 1995-2023 viser, at DB II i de valgte økologiske sædskifter teoretisk set varierer fra 2.000 kr./ha (lav pris/lavt udbytte) til 12.000 kr./ha (høj pris/højt udbytte). Forskellen i det gennemsnitlige dækningsbidrag i de to økologiske sædskifter er blot få hundrede kroner, og der er således ikke en økonomisk 'straf' for at bruge 30 pct. af bedriftens areal til at producere gødning til resten af sædskiftet under disse forudsætninger. Til sammenligning er der vist et konventionelt sædskifte med konsumafgrøder gødet efter norm. ●

AF KAREN MUNK NIELSEN,
INNOVATIONSCENTER
FOR ØKOLOGISK LANDBRUG

Fonden for økologisk landbrug

